

ՎՐՈՇԱԿԱՆ

ՑԻՍՈՒՄԻ ԿԵԱՆՔԻՆ ՅԱԶՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

(Համբարձման տօնին առիքով)

•

«Ձզորդման կատարեցի՝ զորս ենուց
ցիս զի արարից» (ՅՈՎԼ. ԺԷ. 4):

Ամէն մարդ աշխարհ կու գայ որոշ գործ
մը կատարելու։ Ումանք կը ձախողին, ու-
րիշներ մասամբ կը յաջողին, իսկ ումանք
աւ լիուլի կ'իրականացնեն այն պաշտօնը՝
զոր Աստուած իրագործելու համար կու
տայ իթենց։ Երբ Յիսուս աշխարհ եկաւ,
Ան ալ ունէր որոշ կոչում մը՝ զոր իրակա-
նացուց լիովին։ Ի՞նչ էր Յիսուսի կոչումը։
Ուրիշ բան չէր բայց եթէ փրկութեան ճամ-
բան պատրաստում մեջաւոր մարդկութեան
համար։ Մարդկութիւնը ինկած էր Ազգամով,
բայց Յիսուս, իբրև երկրորդ Ազգամ, անոր
ձեռքէն բոնիւլիք վեր բարձրացուց և նոյն
իսկ Աստուածոյ շնորհաց գանձն մատեցուց,
որով հաշտութեան դեր կատարեց Աստու-
ածոյ և մարդոց միջն։

Ահա ա՛յս իսկ պատճառաւ, Յիսուս, իր
երկրաւոր կեանքի վերջաւորութեան ըրած-
քանանայապետական ազօթ քին մէջ, իրա-
ւամբ կրցաւ ըսել. Ա՛վ Հայր, այն գործը
զոր ինձի տուիր բնելու՝ րի, լմնուցի։
Յիսուս Խաչին վրայ իր աչքերը աշխարհի
լոյսին չփակած, եօթը խօսքեր միայն ար-
տասանեց, որոնցմէ վերջինն էր և Ամէն բան
կատարուեցաւ։ Այս խօսքով Յիսուս կրկին
ըսել Կ'ուղէքր — Ա՛վ Հայր, ինձի պաշտօն
մը ուուած էիր աշխարհի մէջ կատարելու։
Պայտ կատարեցի, լմնուցի, և ահա Քեզի
կու գամ։

Հրեաներ Յիսուսը խաչի անարդ մահ-
ուան կատապարտելով խորհեցան թէ Անոր
վրայ մէծ յաջթանակ մը տարին, բայց շա-
րացար սիալիկան։ վասնզի Անկիսա երեք
օրեր վերջ յարւութիւն առաւ և քառասուն
օրեր ետք իր աշակերտները երուսալիմի
մօտ Զիթենեաց լեռը տանելով, աննաց
առջև երկինք համբարձաւ և նստաւ իր

Հօրը աչ կողմը, յաղթապահն և փառօք
բազմոք։

Ի՞նչ էր Յիսուսի յաջողութեան գալու-
նիքը։ Ասիկա նկատի առնելէ առաջ կ'արժէ
յիշել թէ կեսների մը յաջողութիւնը անոր
տարիներու տառութեամբը չի չափուիր։ Մէկը
քոան տարի միայն կ'ապրի ու կը յաջողի,
իսկ ուրիշ մը ինսուն տարիներու երկար
փորձառութիւնը վայելելով հանդերձ գարձ-
եալ անկարող կ'լույս յաջողութեամբ պատ-
կել իր ընթացքը։ Յովհաննէս Մկրտիչ և
Սահմանոս Նախավկայ թէւ կարճ ապրե-
ցան, բայց իրենց կիանքը արգիւնաւոր
եղաւ, մինչեւ Մաթուսաղ ա 969 տարիներ
ապրեցաւ, առանց յիշատակութեան ար-
ժանի բան մը ձգելու իր ետին։ Նմանապէս
Յիսուս թիչ ապրեցաւ մեր երկրագունդին
վրայ, հազի 33 տարիներ, սակայն յաջո-
ղացաւ գարձեալ և արժեցուց իր կեանքը,
օգտակար գարձնելով զայն համայն մարդ-
կութեան իրբեկ փրկիչ աշխարհի։

Նոյնպէս կ'արժէ զիսնալ թէ կեանքի մը
յաջողութիւնը շ'որուուիր անոր յառաջ բե-
րած բազմարի ալլիկալից գործերով։ Պատ-
մութեան մէջ հանդիպած ենք երկրակալ-
ներու, որոնք իրենց մեծագործ յաղթա-
նակներով գոլցացուցած և ոքանչացուցած
են պահ մը իրենց ժամանակի մարդերը,
բայց մեկնած են այս աշխարհէն առանց
սրտի գոհունակութիւն վայելելու կամ մար-
դոց սրտերը իրենց գրաւելու, պատճառ
զարձած ըլլալիուն համար շատ մը անմեղ-
ներու արեան կեզման։ Յիսուս հեռու պա-
հեց Խաչինքը աչք շլացնող ու չանդակից
բոլոր գործունեւութիւններէն, որոնց հմայքը
առժամանակ հանգամանք ունի միայն։

Յիսուս ուսուցիչ մըն էր, բայց իր ժա-
մանակի մէծ առաւցիչներուն նման գիրքեր
չկրցեց. Երկուող մը իսկ չթուզուց իր ետին։
Յուն, Յիսուս յաջողեցաւ և հազարաւոր
մարդոց սիրտերը իրեն գրաւեց և այսօր ալ
տակաւին կը գրաւէ մէծ թափով մըն Ան
շատ պարզ կեանք մը ապրեցաւ, իրթին
վարդապետութիւններով բնաւ չգրալեցաւ,

այլ մարդոց սորվեց միայն Աստուծոյ թագաւորութեան, Աստուծոյ հայրութեան, սիրոյ, պրոռութեան և արքագութեան զերարկեալ մի քանի պարզ սկզբունքներ, բայց ապրեցաւ խիստ յաջողալից կեանք մը:

Թիսուս խոչըր հատորներով կրօնական գիրքեր չգրեց, բայց կրօնից պատմութեան մէջ նոր էջ մը բացաւ: Աշխարհակալներու նուան քաղաքներ չզգութեց, սակայն աշխարհի քաղաքագալն ընկերութեան պատմութեան մէջ նոր գարգարչանի մը սկիզբը գրաւ: Այժմ աշխարհի վրայ 800 միլիոնէ աւելի ժարգեր իր անոնոնց թիստանեայ կը կոչուին: Խօսապէս ի՞նչ հիանալի յաջողութիւն է այս: Զեայ կրօնի ուրիշ հիմնագիր մը որ այսքան մէծ յաջողութիւն գտած ըլլայ: Թիսուսի այս եղական յաջողութիւնը ունէր սակայն իր պատճառները՝ որոնցմէ կ'արժէ յիշել մի քանին:

Ա. — Թիսուս յաջողիցաւ իր առաքելութեան մէջ, հանգի իր բոլոր ոււղղութիւնը կեդրոնացուցած եր ուղղակի իր կոչումին վրայ: — Թիսուս ծառայելու համար եկած էր աշխարհ, սակայն ծառայութեան և օգտակարութեան սասպարէցներ շատ էին իր առջն: այդ շատերէն միայն մէկը ընտրեց և զայն հնասապնեց ամբողջ սրոտով ունուրումով:

Իր ժամանակի Փարիսիցիներու համայնքը բարեկարգութեան պէտք ունէր, Սաղուկեցիներու կազմակերպութիւնը առաջնորդի մը կարօտը կը քաշէր, Հերովդէսեանները, որոնք հրեից մէջ քաղաքական կուսակցութիւն մըն էին, իրենց կեանքին շիտակ ուղղութիւն տուող մէկու մը պէտք կը զգային. Էսայններ, միւս կողմէն, ճնաւորական խմբակ մը ըլլալով, զուրկ չէին թէե հոգեւոր արձէքներէ, բայց ժարդոց ներխայութենէն հետո կ'ապրէին: Ասոնք ևս պէտք ունէին մէկու մը՝ որ իրենց ցոյց տար կեանքը բնականոն ու շիտակ ապրելու կերպերը: Թիսուսի համար լաւ պատեհութիւն էր այս խումբերէն մէկուն մէջ մանել և գործել ու զանոնք բարեկարգել: Բայց այդ բոլորը իր կոչումէն դուրս ըլլալուն՝ այդպիսի քայլեր չառաւ:

Թիսուս գրադեցաւ միմիայն այն բանզի որուն համար աշխարհ եկած էր: այն էր՝ համար մարդկութեան փրկիչը ըլլալ, Աստուծոյ անուանակ սէրը աշխարհի ծանօթացներ և մեղքի մէջ տապատկող մարդոց փրկութեան բարի լուրը աւետաւ: Այս բանիցը ընելով միաժամանակ օգնած կ'ըլլար արդէն թէ՛ այդ խմբակիներուն և թէ բովածնակ մարդկութեան:

Արգարա Թիսուս շիտակ գտաւ իր կոչումը և ամբողջ կեանքը նուրից միայն զայն բրականացնելու համար. անկէ գուրու ուրիշ բաներով չզբաղեցաւ: Պործաւոր մը եթէ իր առօրեա աշխատանքի տասը ժամերէն ամէն մէկուն տարբեր այգիի մը մէջ գործէ: չի կրնար օգտակար ըլլալ ո՛չ մէկուն: բայց իր իր բոլոր ուշագրութիւնը կեդրոնացնէ այդիներէն մէկուն վրայ միայն, կ'արդիւնաւորուի իր աշխատանքը:

Ամերիկացի մէծ հեղինակ Բարքըրութ կ'ըսէ: «Նպատակակի մը ունենայի իմաստ կու այս կեանինին: Նպատակի կը կառավարէ եւ կը սենդիք նաեւ ոյթք: Աւրիշ հեղինակ մը՝ Հօլանտ կը յայտարարէ: «Անանիորեան օրջանը կրնայ առանց նպատակի բոլորուի, բայց շափանասութիւնը՝ ոչ երեխ։ Խոկ ձոն Միլտոն, անզիլացի մէծ բանաստեղծը, կ'ըսէ: «Անոնք միտին կրնան ծառայել, ուրոնք կարող են տոկալ և սպասել: Թիսուս կրցաւ ծառայել, անոր համար որ յատակ ու մեկին նպատակ մը ունէր իր առջն, և անոր հասնելու համար տոկաց բոլոր գրժուարութեանց:

Կեանքի պայքարին մէջ ամէն որ կը հանգիպինք շատ մը զիրպած մարդերու, որոնք պործել ոչ կարեն և մուրանալ աշաջեն, քանզի իրենց ոյժերէ կը զատնեն իրենց կոչումէն զատ ուրիշ ամէն բանի: Որևէ նպատակ չկայ իրենց առջև և հետեւարար զուրկ են տոկալու և սպասելու կարողութիւններէն: Կը պոռան, կը քննագատեն, լաւ ես է ըսել՝ կը խծրծեն, ամէն բանի կը խառնուին, ամէն ինչ դիտողութեան նիւթ կընեն, իրենց սխալին համար ուրիշները կը պախարակին, և զերջապէս ամէն տեղ ու ամէն տանեն կը խօսին շարունակ, առանց սակայն բարձր իսէալի մը փարելով գրականապէս զայն իրականացնել ջանալու: Այս գասակարգի մարգիկ շատ

բաներ ունին սորվելիք Պաղեստինի մեծ Վարդապետէն:

Բ. — Եթեր Մեսիս՝ Յիսուս ինչ որ կրնաւ ընել, բռաւ Եր լաւազնը: — Այս էր ահա Անոր յաջողութեան ուրիշ մէկ գաղատիքը: Եթր Կայէն և Արէլ նուէրիներ մատուցին Աստուծոյ, Արէլ փառարանուեցաւ իր ունիցածին լաւագոյնը զուած ըլլալուն համար: Աւետարանի այրին երր տաճարի գանձանակին մէջ իր լուսան ձկեց, գնահատութեան արժանացաւ սորվէհտու իր բոլոր ունիցածը տուաւ: Յիսուս ալ ոչ միայն Եր լաւագոյնը ըրաւ, այլ ըրաւ զայն շինուագոյնը ըրաւ, ազնիւ չարժառակիթնորով և անշահախնդրի ոգիով:

Եթր Նա մարգոց մօտեցաւ անոնց համակրոնք ցոյց տալու և բարձր իսէալներ ներկայացնելու, Անոր հոգին ամէն զայրկեան պատրաստ էր զոհուելու և անոնց փրկութեան գործը ամէն կերպով ապահովելու համար: Անոր հոգին մէջ չենցաւ ո՛չ նախանձ, ո՛չ այլայլում, ո՛չ յուստասութիւն; ո՛չ գանգաս, ո՛չ իրարանցում և ո՛չ ալ որուէ ձանձրոյթ Եր կոչումին հանգէպ: Ան կատարեալ համբերութեամբ և յարտաւ ոգիով հետեւցաւ իր նպատակակետին, իր առջեր բացուած պայքարի ասպարէզէն քայլելով մինչև Գողգոթա: Կեանքի գոյամարտին մէջ կորովէ զորիկ, յուսահատ, յուստես և փոփոխալիս մարդուկ՝ կորով և կենսունակութիւն վերստանալու համար նազովլեցիին մօտենալու շատ պէտք ունին:

Գ. — Եթր Յիսուս կ'ապեկ մեր Երկրագունդին վրայ, Անոր կեանքի ներգանանակ եր Աստուծոյ կեանքին հինք: — Յիսուս Եր անձը նոյնացուցած էր Աստուծոյ անձին հետ: Իր գէմքը Աստուծոյ գէմքին հայելին էր: Աստուծած իր գերանի մօտենակամբը և սիրոյ անունութեամբը կրցած էր արտայայտուիլ Անոր մէջ: Նա առանձին չէր, ամէն գործի մէջ Հայրը Եր հետն էր և Խնքը Հօրը հետ համագործակցարար ըրաւ, Քայլ առ Քայլ կը հետեւէր Անոր կամքին, ինչ գտուարութեան որ հանգիպէր՝ կրկին կ'աղօթէր ու կ'ըսէր. «Ո՞վ Հայր, ոչ թէ Խմ կամքս՝ այլ Քու կամքդ ըլլայու: Համբարձման օրը երր երկինք բարձրացաւ՝ իրաւամբ կրցաւ նստիլ

Աստուծոյ աջ կողմը: Որովհետեւ լիուլի ու կէտ առ կէտ կատարած էր այն առաքելութիւնը՝ զոր Երին յանձնուած էր իրագործութեան համար այս աշխարհի մէջ:

Մենք շատ անգամ չենք յաջողիք այս կեանքի մէջ, անոր համար որ մեր կոչումէն գուրս, մեր կեանքի նպատակէն տարբեր, երկրորդական հարցերով կը զբաղինք և աշխարհի անցաւոր արժէքներով կը հետաքրքրութիւնք: Չենք յաջողիք՝ սորվհետեւ մեր կեանքի նպատակին, մեր կոչումին բոլոր սրտով չենք փարիր. Կէս սրտով միայն կ'ընենք այն բանիք այն բաները՝ սրտնք մեր յաւրիսական համատագրին հետ սրբար կապի մէջ կոչումին: Կէս սրտով կատարուած գործերը յաճախ ձախողութեամբ կը վերջանան: Երբան ալ մեր ձախողանքին պատճառը այն է որ մեր ձեռնարկները Աստուծմով չենք սկսիր և Անոր առաջնորդութեան վստահելով չենք շարունակիր յարտած օրէն մինչև վերջը: Առիշ խօսուով, զԱստոււած մեր կեանքի ծրագրէն գուրս կը թուզունք, հետեւարար մեր կեանքը Աստուծոյ կեանքին հետ ներգանակ չ'ընթանար և կը վրիպինք:

Խնչո՞ւ մեզմէ շատեր այսօր մտքի անգորութենէ, սրտի խաղաղութենէ և հոգիի երջանկութենէ զորկ են: Օրվին համատես Աստուծոյ հետ չեն ապրիր և Անոր գործակցութիւնը չեն այցելու: Խնչո՞ւ այսօր շատ մը ազգեր ու երկրներ իրարու հետ համերշնութեամբ, սիրով և փախագարձ յարգանքով չեն ապրիր. քանզի աշխարհ առանց Քրիստոսի է և Քրիստոսի ոգին չի տիրապետեր ալէն տեղ:

Անոնք որոնք յաջողելու համար կը վստահին միայն իրենց ունիցած հարստութեան, բազուկի սոյժին, մտքի կարգութեան և կամ բարեկամեներն աջակցութեան, և զԱստոււած մէկզի կը վատրեն իրենց գործի առպարէզէն, սորվիլիք շատ բաներ ունին Յիսուսի կեանքէն, եթէ իրական յաջողութեամբ պատկուիլ կը բաղձան:

Եթէ Յիսուս Գողգոթայի խաչին վրայ մեր մեղքերուն համար մեռնիլ յանձն չառներ, երեք օրեր վերջը յարութեան հրաշափառ գէպքը չէր պատահեր: Եթէ յարութեան գէպքը չպատահեր, համբարձումը տեղի չէր ունենար և Յիսուս ներքին գո-

հունակութեամբ լի ու յաղթապանձ՝ երկինք է եր կրնար համբառնալ: Համբարձումը ուստի ուրիշ բան չէ՝ բայց եթէ Յիսուսի կեանքին պահագրութիւնը, փառապահը: Այդ փառապահին Յիսուս արժանացաւ իրաւացիօրէն, որովհետեւ իր Հօրը իրեն յանձնած պաշտօնը այս աշխարհի մէջ հաւատարմօրէն կատարեց և ապա կրցաւ ըսել: «Ով կ հայր, ան զորդը զար ինձ տուիր բնելու՝ բրի, լեցուիք, եւ ահա այլիս Քեզի կուզամ»: Յիրաւի մեծ յաղթանակ է այս:

Այս յաղթանակէն մօտաւորապէս հազար տարիներ առաջ, Սաղմոսիքուն իր իգ. Սաղմոսին մէջ այս մասին մարգարէութիւն մը ընելով բած էր. «Համբարձէն, իշխանի, զգունն ձեր ի վեր, համբարձին դրուեց յաւիսենից եւ մօզի բազաւոր փառաց. ո՞վ է աս բազաւոր փառաց... Տեր զօրութեանց. սա ինն է բազաւոր փառաց»: «Օթինեալ եկեալ անուամբ Տեառն»:

Սոյն մարգարէութիւնը կատարուեցաւ Համբարձման օրը: Քանզի Յիսուս այսպէս երբ յաղթապանձ փառօք երկինք համբարձաւ, հոն բուզոր երկնային զաներ անմիջապէս իր առջնը բացուեցան, բոլոր գլուխներ իր առջնը խոնարհեցան և բոլոր երկնային սուրբերը, հրեշտակներ, սերովքներ, քերովքներ և ամբողջ դասն երկնաւոր զօրաց զիմաւորեցին զննքը և իրեն առջև խոնարհելով՝ երկրպագութիւն ըրին ու ըսին, սրբնաւոր ըլլայ Տիրոջը անունով ենկողը, և ուրախացան ի բոլոր սրտէ: Ուրախացան՝ որպէս աշխարհի մէջ լիսէի կատարած՝ երկինք վերապարձած էր. Կետեաբար արժանի էր ամէն յարգանքի: Այլ բառերով, համբարձումը Յիսուսի կեանքին բարյական զարձատրութիւնն էր:

Այս աշխարհի մէջ իր պարտականութիւնները լման կատարող և մինչև վերջը իր հաւատքը պահող ամէն մէկ քրիստոնեայի համար ալ երկինքի մէջ կայ այս բարյական զարձատրութիւնը: Պողոս Առաքեալ, իր կեանքի վերջալոյսին, կուահերով զայդ, այսպէս արթայայտուեցաւ. «Իարի պատերազմը պատերազմեցայ, բնբացքը կատարեցի, հաւատեր պահեցի. այսուհետեւ կայ ու կը մեայ ինձի համար արդարութեան պասկը՝ զոր Տերը, արդար դատաւորը, պիթի»:

այս ինձի. Եւ ոչ միայն ինձի՝ այլ այն ամենուն ալ որ Խեց յայնուիլի պիթեցին:

Այս խսուտումը ընդհանուր է և կը վերաբերի բայրը քրիստոնեաներուն: Սրբազնն Մատեանը ուրիշ տեղ, ուզզակի Յիսուսի բերնով, կը պատրամէտ այս մասին և կ'ըսէ. «Մինչեւ ի մահ հաւատարին եղիր, եւ ահա՝ նեզի կենաց պահկը պիթի տամ: Ենա՛ ուստով կու զամ, ունեցած անուր բանն, չըլլայ որ ուրիօք առնեն եւ պասկի»:

Կեանքը կարճ է և վաղանցուկ. «արժեր ապրիլ զայն երկրորդական ու անցաւոր բաներով միայն վրացելու համար: Սայց կ'արժէ՝ ու հազար անգամ կ'արժէ ապրիլ Աստուծոյ փառքին համար: Կեանքը օգտակար դարձնելու համար պէտք է Աստուծով սկսինք. Անով շարօւնակինք և Անով ալ վերջացնենք զայն: Այս կերպով միայն կարող կ'ըլլանք մեր կեանքին վերջակէտը դրած ատեն վայելել սրտի գոհու նակութիւն, նազ ճմտան քի անդորրութիւն և յաջողութեան իրական գիտակցութիւն, նման եկեղեցւոյ սուրբերուն՝ որոնք ա'յս ոգիով և ա'յս գիտակցութեամբ սպառազէն նացան մահուան գոնէն գէպի յաւիտենութեան լուսաւոր ափունքները: Ասով միայն կրնանք մենք ես լսել Աստուծոյ. «Այս զործը զոր ինձի տուիր ընելու՝ ըրի, լմեցուցի»:

Այս է ահա Համբարձման տօնին մեզի տուած մէծագոյն պատգամը:

ԳՐ. Ա. ՍԱՐԱՖԵԱՆ
Ձեզնօ, Գալիթ.

